

iznaja vsak terek, četrtek in soboto. — Cena: Za celo leto 66 K, za pol leta 28 kron, za četrt leta 14 K, za 1 mesec 5 kron. Posamezne številke stane 60 vinarjev. Na pisemne naročbe brez pošiljave cenarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštnine proste. Neankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU.

ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 45 v od 1 mm, za poslana, naznanila občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 75 v od 1 mm, za reklamne novice med tekstem 8 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 6 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

Obrtniški dan v Celju.

»Dosljej smo za domovino umirali, odslej bomo pa zanjo delali.«

Pod tem globokoumnim geslom marljivega in genialnega češkega narodnega delavca Karla Havlička smo pred par meseci priredili v Celju prvi jugoslovanski obrtniški zbor, ki je nad vse pričakovano sijajno uspel. Pripravilo ga je Občeslovensko obrtniško društvo v Celju in marsikdo je dvomil nad našo smelostjo in malokdo verjel, da polagamo v Celju resnično kamenite temelje k stavbi jugoslovanskega obrtniškega dela. Bil je takrat prekrasen in velik dan, mnogo in lepih besed je donelo raz govorniških oder — kakor že iz tisočerihi naših zborovanj in shodov, ki so na to izzveneli v prazen nič in zginjili brez sledu iz površja. Naši obrtniki niso šli to pot. Nedeljski obrtni dan je zopet pokazal, da smo globoko zarezali naše brazde in da je zrnce, ki smo ga v jeseni vrgli v neobdelano polje, padlo na nenavadno rodovitna tla, da že čvrsto rase in lahko z vso gotovostjo pričakujemo najboljših sadov. Kdor bo enkrat pisal zgodovino razvoja jugoslovanskega obrtništva, bo moral začeti in dolgo nadaljevati pri celjskih obrtnikih, ki bodo lahko s svojo žilavostjo in smotrenostjo celi Jugoslaviji za vzgled in vzor, o tem nas je zopet prepričalo nedeljsko zborovanje, katerega potek je bil skrajno razveseljujoč, poučen, spodbujajoč za člane kakor goste ter ga ravno radi tega — seve le v izvlečku — objavljamo:

Zborovanje je bilo dobro obiskano, kakor še nobeno doslej. Nad 70 članov je predsednik g. Ivan Rebek pozdravil v prisrčnih besedah ob otvoritvi 28. rednega občnega zbora. Navzoča sta bila tudi narodni poslanec dr. V. Kukovec in ravnatelj Urada za pospeševanje obrti inž. Turnšek. Tajnik Založnik je podal poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, katerega bomo radi njega zanimivosti objavili v sledečih številkah »Nove Dobe«. Iz poročila blagajničarja Martina Kolšeka posnemamo, da je društvo v pretečenem letu imelo prometa nad 45.000 K in svoje premoženje povečalo od 6 K 69 v na 5630 K 62 v. Društvo šteje sedaj 100 članov. Za prihodnja tri leta izvolili so se sledeči člani v gospodarski svet: Altziebler Mihael, Bernardi Drago, Bevc Viktor, Božič Josip, Dolžan Franjo, Grilec Ignac, Kapus Ivan, Kolšek Martin, Kukovec Vinko, Nerad Fran, Perc Karol, Pertot Dragotin, Rebek Ivan, Vehovar Fran in Založnik Ignac; v nadzorstvo Janežič Leopold, Mastnak Ivan in Strupl Franc.

Kava.

Kako bodo naši potomci strmeli, čitajoči naše zapiske o našem življenju za časa svetovne vojske, katera je predurila čela sveta in kar se prebrane tiče, najbolj zadela izbirčne gospodske želodce. Njim je bila pred vojno zemlja ali preslabo pečena, prebleda, domači kruh za želodec pretežek, ni ga mogel prebaviti; a v času vojske je obhodil gospodek okolico ure daleč, da ga dobi. Z veseljem je kupoval še tako črno moko, fižol, ki mu je prejšnje čase želodec obtežil, je bil sedaj slastna jed. Poprej mu je začimba (špeh) povzročala trganje v želodcu, bil je v tem času vesel, če je dobil kakoršnosibodi mast, če ne pa mu je tudi nezabeljena dišala. Obistinil se je pregovor — naj bo slama ali seno, da je le polno črevo. Našim gospodinjam povzročala je kuha mnogo skrbi, med vsemi pomanjkanje kave. Starice so tarnale — edina kavica vzdržala me je pri življenju — gospodinje pa mislile, kaj da bo od sedaj za zajutrek družini. Dokler se kava še udomačila ni, imeli smo za zajuterk krožnik poln kuhanih jajec ali pa cvrtje z debelimi ocvirki, a ti časi so minili, ko si kupil jerbašček jajc za 10 krajcarjev, ko sedaj jajce toliko stane, ko nekaj par plšancev. Kako hudo smo

Gospod nadučitelj Bizjak je podal obsežno poročilo o stanju obrtne nadaljevalne šole v Celju, za koje obstoj gre zaslug baš zborujočemu društvu. Šola obsega dva pripravljana oddelka ter 1. in 2. razred. Učencev ima 152 kljub temu, da se jih je moralo precejšnje število zavriniti zaradi pomanjkanja učnih moči in lokalov. Delo je za učiteljstvo baš letos trudapolno, ker so se vajenci med vojsko, ko je bila obrtno-nadaljevalna šola zaprta, zelo zanemarjali, tako da pri vsprejemnem izpitu tudi taki, ki imajo za seboj dve leti meščanske šole, niti množiti niso znali. Učiteljstvo pa svojo nalogo rado vrši in le prosi mojstre, da sodelujejo z učitelji, svoje vajence pridno pošiljajo v šolo in šolski obisk vestno kontrolirajo, ker s tem učiteljstvu znatno olajšajo delo. Poročevalec prosi, naj se obrtniki zavzemajo z vso vnemo za podnevni pouk, ker se s tem ne le prihrani mnogo izdatkov za kurjavo in luč, marveč so uspehi pouka v podnevnem času mnogo lepši in učence mnogo lažje sledi predavanjem kakor pa ob večerih. Po zanimivi debati, ki je sledila poročilu in katere so se udeleževali gg. Bizjak, Kolšek, Rebek in Založnik, se soglasno sklepe priporočati šolskemu odboru, da nujno izvede sklepe prvega jugoslovanskega obrtniškega zbora ter društva samega glede podnevnega pouka in kar najprej odpravi pouk ob večerih, dalje, da novoizvoljeni odbor stori vse potrebne korake, da se omogoči vsaj za prihodnje šolsko leto tudi sprejem deklic v obrtno-nadaljevalno šolo.

Nad vse zanimivo je bilo predavanje g. Janka Lesničarja o obrtniških gospodarskih zadrugah. To predavanje objavimo posebej. G. inž. Turnšek poroča, da je Urad za pospeševanje obrti storil že vse potrebne korake v smislu resolucije jugoslovanskega obrtniškega zbora, ki zahteva ustanovitev nakupovalne zadruge za nabavo surovin in strojev. Pravi, da so pravila za »Centralno nakupovalno obrtno združno za Slovenijo« že predložena in bo v kakih 14 dneh že mogoče sklicati ustanovni občni zbor. Namen zadruge je nakupovanje surovin, razpečevanje obrtnih proizvodov ter nakupovanje strojev in oddaja obrtnikom na obroke. Druška je trgovsko podjetje, vendar pa ne bo v škodo trgovcem, ker se bo bavila v prvem redu le s ceno nabavo potrebnih, s katerimi domača trgovina ne razpolaga. Zadruga ima precejšnji kapital za začetek že na razpolago, razun tega ji je zagotovljena finančna pomoč vlade. Nakupovala in oddajala bo le en gros (na debelo) in bo mogla toraj delovati le z društvu in zadrugami. Poziva obrtništvo, da se te zadruge poslužuje v

začetkoma pogrešali prijeten vonj, ki nam je silil vsako jutro, ko se je žgala ali kuhala kava, v nos, pa prestali smo tudi to in se privadili talmi zajutrekom. Sedaj pa, ko sicer počasi dohaja kava zopet k nam — sicer po štiridesetornih cenah, katerim smo se že privadili in plačamo, če le dobimo, ne bode odveč, če seznanim naše gospodinje z iznajdbo te priljubljene jim pijače.

Prvi so pili kavo Abesinci. Neko mačkinje pleme cibetka imenovano, kaj rado je kavina zrna, jih je neprebavljena razneslo po južni Aziji in tako na široko razsejalo to zlahkno grmovje. Blažena mačka, ki nas je osrečila s to tako čislano pijačo. Vredna si, da se ti postavi lepši spomenik nego Hindenburgu.

O iznajdbi (vžitju) kave pripoveduje neka arabska bajka sledeče: Koze nekega samostana pasle so se po grmičju hriba Kava in svedle vejevje in zrnje te rastline, potem pa vso noč skakale in razsajale po hlevu. Ta izvanredna veselost živali je opozorila menihe, da so zasledovali po vzrokih in dognali konečno, da to vedenje povzroča vžitje kave. Poskušali so sami in vžitje imelo je isti uspeh. Njih kuharju odletelo je zrno pri drobljenju v ogenj in prijeten duh tega zrna dovedel jih je k žganju kave. Da bi

obilni meri in vzbudi v širših krogih zanimanje zanjo. Člani zadruge bodo posamezniki in društva; delež bo znašal 500 do 1000 K. Isti govornik poroča tudi o poučnih tečajih, posebno takozvanih mojsterskih tečajih, ki v Ljubljani že delujejo. Poročevalec je žel za svoje predavanje obilo zahvalo.

G. Lesničar iskreno pozdravlja ustanovitev nakupovalne centrale in priporoča, da se takozvane skupne zadruge čimprej razkrojijo in razdelijo v strokovne zadruge, ker bodo te mnogo lažje delovale z nakupovalno centralo, lažje precejšile vrednost nakupljenega blaga in razdelile isto med posamezne člane. Res je, da primanjkuje v to svrhu na deželi izvežbanih moči, toda tu bo moralo poseči vmes društvo, Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug, obrtni pospeševalni urad ali zadržni inštruktor. Isti govornik navetuje, da se čimprej tudi ustanovi takozvana strojna posvetovalnica, ki naj nadzira nabavo strojev, da ne dobimo slabega blaga.

G. dr. Kukovec pozdravlja zbor kot narodni poslanik in z veseljem konstatira, da je obrtništvo s svojim smotrenim delom pokazalo, da stoji na višku časa, odobrava, da je društvo nastopilo proti ustanavljanju samostojne obrtniške politične stranke, ker ne bi bilo dobro, da se obrtniški stan, kakor so to storili nekateri drugi stanovji, izloči od druge družbe in obda s kitajskim zidom napram drugim stanovom tudi v političnem oziru, poziva pa obrtništvo, naj se vsekakor udeležuje javnega delovanja in se udeležuje vsaj povsod, kjer mu za to pristojna pravica. Obrtništvo je mnogo storilo v organizacijskem delu in se vedno bolj vidi, da tvori ono nit, ki najbolj veže edinstvenost jugoslovanskih plemen. Poroča nadalje o stanju vprašanja samostojne trgovske in obrtniške zbornice za Štajersko in je mnenja, da je treba doseči glede sedeža zbornice čimprej sporazum. Zaradi govoric o nameravanih spremembah v deželni vladi naj se obrtništvo ne vznemirja; ako bi se tudi izvršila kaka sprememba, bi se spremenile samo osebe, sistem pa ostane; to velja osobito tudi glede vseh obrtniških vprašanj.

G. Mastnak je mnenja, da bi bilo za obstoječo celjsko obrtno kreditno zadrugo, koje procvit si vse obrtništvo iskreno želi, zelo umestno, ako bi se uvedlo, če že ne vsakodnevno uradovanje, pa vsaj več uradnih dni na teden, ker se pri sedajnem stanju, ko se uraduje samo pol dneva na teden, obrtnik ne more posluževati dobrot zavoda v tisti meri, kakor bi to sicer rad storil.

G. Koren pravi, da je iz tajnikovega poročila razvidno, da so razne stroke

svoje menihe pri nočnih molitvah budne vzdržal, dajal jim je pripor vsak večer kavo. Vžitje kave se je z občudovanja vredno hitrostjo širilo in leta 1511 bilo je v Meki občno priljubljeno. Pa kakor vsaka novost, imela je tudi kava svojo trnjevo pot prestati. Poglavar Chairbeg smatral je to pijačo, ki razburja živce, predpisom korana nevarno, postavil poseben sodni svet, ki naj svoje mnenje o kavi izreče. Ta je razsodil, da je vžitje kave škodljivo in da bodo oblička onih, ki jo pijejo, na dan sodbe še bolj očrnela, nego lonci, v katerih se ta strup kuha. Pitje kave se je strogo prepovedalo, zaloge sežgal in kdor se je pri pitju kave zasačil, moral je za kazen skozi mesto na oslu nazaj obrnjen jahati. Ko bi ta kazen še sedaj obveljala, celi svet ne bi toliko oslov zmogel, da bi take grešnike le enega mesta kaznoval. Ta stroga odredba predložila se je sultanu Kausa Algusi v odobrenje, pa on kot strasten kavopivec iste ni potrdil.

V letu 1854 sta dva moža neznanega imena otvorila prvo kavarno v Carigradu. 1645 so kavo v Italiji že pili. 1652 odprl je Pasqua prvo kavarno v Londonu, 1672 nastala je pa v Parizu, kjer je funt kave stal 1411 frankov. Kakor v Aziji, napoveda se je boj kavi tudi v Evropi. V letu 1674 vložile so žene (čujte in str-

imele od društvenega delovanja v preteklem letu znatnih koristi, ter prosil, da se društvo zanima tudi za pekarsko stroko. Moke ni dobiti in cene moki so strašno različne ter diferirajo pri enaki kvaliteti od 1000 do 3000 K. Pritožuje se, da se pekom prepisujejo cene za kruh, kakor so normirane v mestni pekarni v Ljubljani, ki dela le z malimi težnjami. — Predsednik pojasnjuje, da bo društvo tudi temu vprašanju posvetilo vso pozornost, priporoča pa, da se peki čimprej izločijo iz kolektivnih zadrug ter si ustanovijo svojo lastno strokovno zadrugo, ki bo mogla mnogo uspešneje delovati za koristi te stroke.

Tajnik Založnik izjavlja, da bi bilo primerno, da Občeslovensko obrtno društvo enotno organizira vsa slovenska obrtniška združenja in eventualno prevzame vodstvo.

To pomembno zborovanje je trpefo nepretrgoma od 9. do 13. ure. Zvečer je priredilo društvo prvi slovenski obrtniški ples v Narodnem domu, ki je s svojim pristnim demokratičnim in vendar finim ozračjem krasno zaokrožil resno dopoldansko zborovanje. Obrtniški dan lahko nazovemo kot nekak mejnik v dosedajnem delovanju, ki je le bolj životarilo, se tu in tam dvignilo, pa zopet upadlo, sedaj pa stopilo v smotreno in nepretrgano življenje. Kdor je poslušal te resne, stvarne, dalekovidne govore in razprave, ta je moral oditi s popolnim notranjim zadovoljenjem in zavestjo, da je življenje kljub težavam in sencam današnjih dni vendar tudi lepo in jasno in zdravo — treba je samo zbrati par takšnih ljudi, ki nam jih nikakor ne manjka. Čast in spoštovanje vam vsem, ki hodite to pot!

Poplava z nemškimi časopisi.

Povdarjati pomen časopisja, posebej v današnjih časih, bi bilo pač odveč; saj vidimo vsepovsod, da so postali časniki najmočnejša velesila na svetu. — Naša država je eno leto zadrževala tuje liste in jih ni pustila čez mejo; zakaj zavedala se je, da je skrajno nevarno, ako se tuja, nam sovražna »velesila« vmešava v naše domače zadeve, preden smo si zagotovili popoln red v svoji hiši. V nekaterih sosednih državah se postopa v tem oziru še veliko strožje, nego se je pri nas. Tako n. pr. Italija ne pusti še dandanes niti najskromnejših slovenskih časopisov čez svoje meje, v zasedenem ozemlju ne trpi niti leposlovnih in znanstvenih časnikov, ki bi bili pisani v slovenskem jeziku in karabinerji stikajo celo za nedolžnimi nastenskim koledarji (mitem!) v Londonu peticojo proti vživanju kave in Karl II. ukazal je kavarne kot revolucionarna podjetja zapreti. Angleži so v pesmih kavo kot sajev slaj, črno turško kri, mešanico starih čevljev sramotil, pa vsa obrekovanja niso zabranila kavi poti do zmagoslavja; danes jo pije staro in mlado in ni kože, katera ne bi kave poznala.

Statistično je dokazano, da se porabi v Evropi 7474000 stotov kave na leto, in če prinesimo vpoštevamo, se množina podvoji, pa temu se ni čuditi, ker si mi Evropejci na razne načine okusu primerno kavo pripravimo.

Črna kava, rekli bi, je možka pijača. Kako udobno se čuti mož, ko v kavarni pri črni kavi prebira dnevne novine, ko si ž njo odpravlja hudega mačka. Črna kava ga omehča, če n. pr. hoče žena novo obleko, klobuk itd., prinese mu po dobrem obedu škodljivo črno kavo, razloži v sladkih besedah svojo željo, pove, da je že dolgo štedila, a dalje ne more v tej obleki (klobuku) med svet in on ji nakup dovolj. Ako ima mož kakšno delo, katero treba mirnih ur, popije zvečer črno kavo, da bo bedel pri delu, pa če nima trdne volje do dela, mu kava ne bo pomagala, ker je svoje lastnosti na poti v Evropo zgubila. Koliko kav popijemo zvečer po kavarnah; vrnivši se na dom ne utegnemo

kjer ni drugega slovenskega kot imena svetnikov. Pri nas v Jugoslavijo, posebno v nekdanja nemškutarska gnezda, pa se je razlila povodenj nemških časnikov, odkar je vlada dovolila prost uvoz vsem tujim časopisom. Nikakor mi ne hodi na konec, da bi zagovarjal popoln »duševni bojkot«, kakor se je izvajal pri nas v preteklem letu in kakor se še vrši v najstrožji obliki pri naših sosedih, vendar pa se mi vidi nevarno, ako se pušča tuje, nam sovražno časopisje brez vsakršne kontrole čez mejo. Ako prihajajo k nam v zmernem številu manjši časopisi, ki so med vojno vsaj včasih tudi nam Slovonom privoščili pravično besedo (kakor n. pr. Arbeiterzeitung) in ki tudi sedaj ne rujejo naravnost proti naši državi — no, svobodna jim pot! Toda vse kaj drugega pomeni, ako prihajajo čez mejo taki-ke zagrizeni lističi, kakor graška »Tagespost«, ki je tekom vojne izlivala toliko zlobnosti na nas ter povzročila s svojimi klevetami brezmejno gorja med nami in ki tudi še dandanes ni prenehala zlobno rovariti proti Jugoslaviji. Skrajno neprevidno in nevarno je, ako pušča naša država takim hujskajočim nemškim listom svobodno pot čez mejo; saj vendar moramo takoj prijeti in izročiti zasluženi kazni vsakega posameznega hujškača, ki dela proti naši državi, zakaj torej prizanašati obmejnim listom, ki nam škodujejo tisočkrat več nego posamezne rovarske osebe!

Posebna nevarnost pa tiči v tem, da prihajajo baš ti zagrizeni nemški časopisi v velikih množinah čez mejo. V mestih in trgih slovenske Štajerske pokrivajo že kar cele portale trgovin in trafik nemški reklamni listi, tako da tujec, ki koraka po nlicah, dobi vtis, da je že nekje v Nemški Avstriji, ne pa na jugoslovanskih tleh. A najbolj žalostno je pa tole: Nekateri izmed prodajalcev časnikov, ki se štejejo za zavedne Slovence, kar tekmujejo s svojimi nemškimi konkurenti, kdo bo izobesil več te nemške robe na najbolj vidnem mestu od vratih in v oknih. Ako že ne morejo se odreči dohodkom, ki jim prihajajo iz prodaje nemških časopisov (sicer se mi zdi, da tak-ke »dobček« ni posebno honetan za zavednega Slovenca), naj bi vsaj tako vsiljivo ne razobešali te sovražne »kulture« na odlična mesta na ulice. Tukaj mi silijo še posebno trpke besede v pero, ki jih bo enkrat treba brezobzirno povedati našim knjigotržcem. Za danes samo to: Poglejte v izložbe nemških knjigotržnic, katero se izgubi v skriti kotiček kvečjemu taka slovenska »pratika«, in pa ne pozabimo, da je dolžnost knjigarja, ki je bil vsikdar važen kulturni činitelj, da čitajoče občinstvo »vodi«, posebno v svojih javnih reklamah, ne pa da »sledí« razvadam in nizkim nagnenjem občinstva!

Da se prepereči in zajezi nadaljna poplava naših pokrajin z nemškim časopisjem, osobito še hujskajočim, je vsekakor treba, da deželna vlada izda čimprej potrebne odredbe, ki bodo omejile in uredile prehajanje nemških časnikov čez mejo naše države. Samo kolikor je res potrebno za nemško čitajoče občinstvo, naj se pušča resnih in zmernih časopisov preko meje, kar je pa odveč, naj se zavrne vsaj kot nepotreben »lukšus«. — In mo moliti, ker nas spanec premaga.

Ko bi bil jaz minister, predlagal bi, da se bela kava, ženska pijača, prepove. Kaj ženske pri beli kavi sfilozofirajo, napisale bi se debele knjige. Koliko prepira povzročajo v družabnem krogu taki sestanki, kritikujejo se možje in znanci, dogovorijo se prijateljice, kateri ples bodo obiskale, kako obleko omislile, kako se nališpale, skratka, vsa zla pridejo od sestankov pri beli kavi.

Tretja vrsta je kapucinec ali zakonska kava. Hudomušno ime je dobila zaradi svoje barve. Mladi poročencec pripelje svojo ljubo ženico domu. Mlada gospodinja vabi svoje prijateljice na južine, h katerim mora hočeš nočeš mladi mož vsaj prve čase prisediti. Za kavo mu ni, pa sili ga družba. K temu, da se ne zameri in ohrani domači mir, pije v božjem imenu kapucinec.

Izmed vseh kav najljubša mi je Kneippova kava in to iz sledečih razlogov. Ona ne razburja živcev, kakor trdijo z vodenim možem vsi zdravniki, je redilna in kar je glavno za očeta mnogobrojne obitelji — po cení je. Z veseljem odprem kesico, če je treba kupiti Kneipp, če mi pa žena pove, da pristne kave pri hiši ni, me zona obide, ker moram globoko v možnjo seči.

Vsa čast tedaj Kneippovi kavi.

predmete razkošja je menda itak prepovedano uvažati v božice v našo državo. — r.

Odgovor jugoslovenske vlade ententi.

LDU, Beograd, 2. februarja. Današnja »Politika« prinaša besedilo jugoslovenske note, ki je bila izročena kot odgovor na ententni ultimatum. Nota se glasi: Vlada SHS kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev smatra sporočilo od 20. januarja kot prijateljski predlog, a ne kot ultimatum. V resnici je to prvi pot, odkar zboruje mirovna konferenca, da je vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sprejela uradni predlog, bodisi od vrhovnega sveta, bodisi od sil, ki so v njem zastopane. Bilo bi tedaj nerazumljivo, da se kraljevska vlada stavlja tako naglo pred ultimatum in da odgovori v roku nekoliko dni na ves ta predlog, ki vstvarja usodo vsega naroda in stavlja na kocko evropski mir. Ona se smatra tedaj upravičeno, da prosi od zavezniških in pridruženih sil za čas, ki je neobhodno potreben, da prouči z vso pazljivostjo tako važne predloge, ki so ji sedaj prvokrat predloženi, in da predlaga izmenjave, katere ji narekujejo splošni interesi in skrb, da se vzpostavijo in obdrže prijateljski odnosi s sosednimi državami. Kar se tiče bistva predloga samega, misli kraljevska vlada, da mora pripomniti, da se predlog ne strinja popolnoma z načelom, ki ga je proglasila mirovna konferenca glede samoodločbe in nezavisnosti narodov in z željo prebivalstva, niti z zemljepisnimi in gospodarskimi potrebami. Že eno leto je preteklo, odkar je to vprašanje postavljeno pred javno mišljenje zainteresiranih držav in odkar je kraljevska vlada v goreči želji, da reši današnje težkoče v najbolj prijateljskem smislu, predlagala, naj se vprašanje reši, bodisi potom arbitražne, bodisi potom plebiscita. Ona je še sedaj pripravljena, sprejeti eno ali drugo teh solucij, toda ne razume, da se ji hoče vsiliti, ako takoj in kategorično ne sprejme, kar se od nje zahteva, pogodba, zaključena med tretjimi brez njene vednosti in katere odredbe ji niso bile naznanjene. Kar se tiče samega predloga, se smatra kraljevska vlada za primorano, pripomniti, da ga ne more v celoti sprejeti. Ona se zanaša na duh pravice in pravičnosti sil, ki so ji poslane sporočilo z dne 20. januarja in pričakuje, da ji bodo dopustile, da jim predlaga izmenjave, katere nalaga potreba, da se osigura jadranski mir. Kraljevska vlada je tedaj primorana ugotoviti, da ji v predlogu od 20. januarja ni podano nikako jamstve niti za evakuacijo ozemlja, nad katerim se ji bo priznala suvereniteta, niti za evakuacijo mest Reke in Zadra, ki se pretvarjata v nezavisni državi. Poleg tega dokazujejo nedavni dogodki, od katerih se je pripetil eden baš včeraj, da regularne in iregularne čete, katere so zasedle ozemlje, ki jih rešitev je že odločeno, se ne ozirajo na naredbe, ki so jim bile, ali ki jim bodo postavljene od vlade, od katere so odvisne. Kraljevska vlada, ki je ves čas svetovne vojske stala trdno in zvesto ob strani zaveznikov, ki se ni bala nikakih žrtev in ki je dala dokaz, odkar so pojenjale sovražnosti, o največjem zmislu umerienosti, in to celo v najdelikatnejših prilikah, ostaja pripravljena, urediti nerešene težkoče v istem duhu pravičnosti in pomirljivosti.

Slika s protestnega shoda v Beogradu.

Prijatelj iz Beograda nam piše: »Edino veseleje mi dela pogled v bodočnost. Včeraj (25. jan.) sem bil na velikem protestnem skodu radi okupiranih krajev. Sklicali so ga študentje, Krasna mladina! Na shodu so govorili razni, izmed Slovencev dr. Čok in Kopač. Konec zborovanja je bil najinteresnejši. Nastopil je guslar z guslami in zapel pesem o jadni braći, zarobljeni tujcu, ter pozival Srbe, Hrvatje in Slovence iz Makedonije, Srbije, Vojvodine, Bosne, Dalmacije, Hrvatske in »iz doline kranjske« na pomoč. Guslar je nastopil silno učinkovito. Vesel sem omladine. Dobro bo šel!»

POLITIČNE VESTI

Demistija dr. Žerjava. Predsednik deželne vlade dr. Žerjav je podal demistio (ostavko) ter svoj sklep umeril z obširno spomenico, katero je

poslal centralni vladi. Vzroki njegove demisije so globokega značaja, v prvi vrsti, ker mu finančni minister doktor Veljčević ni šel na roko v raznih za Slovenijo važnih zadevah, kakor v zadevi ubožne akcije itd. Načelstvo jugoslovenske demokratske stranke se je v seji 3. tm. bavilo z vprašanjem in je z ozirom na razloge demisije, ki so večinoma finančnega značaja, soglasno sklenilo izreči predsedniku dr. Žerjavu popolno zaupanje. Izvemo, da se vrše med ministroma dr. Kramerjem in doktor Veljčevićem kompromisna pogajanja, ki so že precej daleč dospela. Vprašanje nesoglasja s socialisti glede njihove vdeležbe v vladi je stopilo v ozadje.

Ministrska kriza? Beograjski politični krogi zatrjujejo, da postaja vprašanje o spremembi v kabinetu od dne do dne aktualnejše. Veliko pozornost vzbuja dejstvo, da je povabil bivši minister dr. Ninčič na intimni obed posebno pariškega poslanika dr. Milenka Vesnića in ministra za notranje zadeve Svetozara Pribičevića. Ta obed je imel popolnoma političen značaj, katerega radikalni krogi različno komentirajo. Sodi se, da bi v nov koncentracijski kabinet vstopilo 6 demokratov, 4 radikalci in 2 zastopnika narodnega kluba. Socialisti bi vstopili v vlado le, če se jim garantira, da ne pride pri sestavi kabineta noben pristaš dr. Koroščeve skupine v pošte.

Narodna radikalna stranka Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tako se je prekrstila dozdajna srbska radikalna stranka in pravi, da hoče strniti pod to ime tudi dr. Koroščevo skupino.

Z generalnim štrajkom groze baje komunisti v Srbiji, ker se je vlada postavila na odločno stališče glede raznih boljševiških poskusov, napraviti v državi nered.

Nemška nevarnost na Češkem. V narodni skupščini čehoslovaški govoril je dr. Karel Kramář o nevarnosti, ki bi pretila Čehoslovaški republiki, ako bi vlada nastopala proti Nemcem v republiki prezanesljivo. Med drugim pravi, da se Nemci ne bodo nikdar sprijaznili s tem, kar se je zgodilo in bi bili tudi takoj pripravljeni, tako v Nemčiji, kakor v Avstriji in Čehoslovaški upreti se, čim bi zadonele nemške fanfare. Nemci ne samo niso hoteli skupno s Čehi graditi nove države, ampak so isti naravnost nasprotovali in še danes nasprotujejo. Kramář poudarja potrebo jezikovega zakona, ki se naj v vseh podrobnostih izvede najrigoroznejše. Ne gre, da bi Nemce zatirali, pri vsem morajo ostati Čehi gentlemen, vendar je potreba, da se o jezikovnem zakonu čimprej razpravlja, da se otdrži notranje razmere. Gotovo je pa, da igra nemška opasnost pri Čehih veliko vlogo v notranji i zunanji politiki.

Versaillsko mirovno pogodbo z Nemčijo je ratificirala tudi jugoslovanska vlada

Poljski ob Rumuniji. Associated Press doznava iz Bukarešte, da so močne boljševiške čete dospelo do rumunske meje. Boljševiki nameravajo najprej ponuditi Rumunski mir, č pa bi ga ta nebi hotela sprejeti, hočejo početi takoj z ofenzivo.

Iz jugoslov. dem. stranke.

Strankin zbor JDS se vrši 29. tm. ob 9. uri dopold. v Mestnem domu v Ljubljani. Z ozirom na politični položaj je zbor velike važnosti in upamo, da bo udeležba iz vseh strani Slovenije častna.

IZ KOROTANA.

Nemško nasilje na Koroški n. Vlada v Beogradu je prejela že mnogo pritožb o postopanju nemške vlade v pasu B napram Jugoslovanom. Nemci zapostavljajo slovensko prebivalstvo, kjer je le mogoče, povrh ga pa nadlegujejo z različnimi šikanami, preganjajo, kjer se da, in celo mučijo. V Št. Rupertu so neki kmetiči premetali vse pohištvo pod pretvezo, da baje nekaj skriva, ter pri tem odnesli tudi nekaj premičnih Nemški hišni posestniki so nekaterim Slovincem odpovedali stanovanja in jih tako prisilili, da se izselijo. Nemški deželni vladi v Št. Vidu ob Glini stavlja se je predlog, da bi se tujcem — to so po večini Slovenci — ne oddajalo cenejših živil. Policija in glavarstva odklanjajo po navodilu deželne vlade vsakemu Slovincu prehod-

nico za pas A, tudi takim, ki imajo v tem pasu posestva. Tega pa ne prakticirajo samo proti Slovincem, marveč tudi proti Nemcem, kateri se za časa zasedbe Celovca po Jugoslovanih temu niso očito uprli in s tem natihoma priznali Jugoslavijo.

MARIBORSKE NOVICE.

Naša vlada in klerikalna »požrtvovalnost«. Državno pravdnštvo v Mariboru »dredilo je dne 31. januarja tl. dopolne aretacijo Franca Žebota, urednika v Mariboru in agitatorja SLS. Imenovanega je odvedla policija v soboto opoldne v zapor. Žebot je obdolžen, da je povabil zvijačno nekega magistratnega uradnika v svoje stanovanje ter mu ponujal tam neomejeno svoto, če mu uradnik izroči prepis volilnega imenika, katerega sestavljajo pri magistratu. Uradnik-poštenjak te ponudbe ni sprejel, marveč je Žebota ovadil oblasti. Ta ga je radi zločina podkupovanja djala v preiskovalni zapor. Na izjave vladnega komisarja g. dr. Pfeiferja, da je vsak nadaljni poskus podkupovanja s strani krivca izključen, bil je Žebot, potem ko se je ugotovil dejanski stan, v pondeljek dne 2. februarja opoldne zopet izpuščen. Zagovarjati se bo pa imel radi zločina po § 105 pred sodiščem. Tako postopa naša demokratska vlada.

Planinski ples podružnice SPD v kazinu se je obnesel nad vse pričakovanje ugodno. Posetniki so se zabavali v prav dobro preskrbljenih uticah; plesalci pa so imeli priliko popolnega užitka. Razstava slik je dobro uspeša in podružnica je imela lep gmoten uspeh, ki ji bo omogočeval delovanje v tem letu.

Protestni shodi so se te dni vršili po celi mariborski okolici. V Rušah, Št. Ilju, v Studencih in pri Sv. Kungoti so zborovalci glasno protestirali proti nasilju Italije in načinu, kako nameravajo zavezniki na mirovni konferenci rešiti jadransko vprašanje. Soglasno so se sklenile in odposlale tozadevne resolucije.

Tatove, ki so vdrli v dr. Lipoldovo pisarno je policija prijela v Zagrebu. Posrečilo se ji je dobiti tudi oba ukradena stroja.

CELJSKE NOVICE.

RESOLUCIJA

s celjskega protestnega shoda 31. jan.: Celjska omladina z ostalim jugoslovanskim občinstvom dne 31. jan. 1920 v dvorani hotela Union, je sklenila sledečo resolucijo:

Enodušno in z ogorčenjem protestiramo proti nenasitnemu imperijalizmu Italije, ki nam hoče odtrgati pol milijona najzavednejših Jugoslovanov. Apeliramo v zadnjih trenutkih na svete principe entente, katere nam je v vojni, ko smo za nje cilje trpeli, obljubljala, in v imenu pravice zahtevamo, da svoje obljube tudi napram malim narodom, ki se sedaj še ne morejo braniti s silo, izpolni. Izjavljamo svečano, da ne bomo nikdar dobrovoljno priznali miru, ki bi nam delal nasilje.

BRZOJAVKA

Nj. Veličanstvu kralju Petru in Visočanstvu regentu Aleksandru:

Na današnjem protestnem shodu izražamo celjski dijaki in z nami cel narod brezmejno vdanost in hvaležnost do slavne hiše Karadjordjevičev, svojih rešiteljev!

V tem usodnem trenutku prosimo iz globine svoje duše in z drhtečim srcem: Ne priznajte Wilsonove črte! Hočemo, da bomo vsi bratje do žrtve naše kože zjedineni z Jugoslavijo. Zahtevamo pristo pot v široki svet po celem vztočnem Jadranu!

Vaši zvesti Slovenci.

Obrtniški ples. S plesi je po mestih vedno težava; nekaterim so isti predletni, drugim predomači in običajno se vrača velik del obiskovalcev nezadovoljen domov. Tudi letošnja sezona je v Celju začela z enako kritiko. Zato smo z veliko skrbjo pričakovali obrtniški ples. Slišali smo o velikih pripravah veselice, nega odbora pod vodstvom gospe Jostpine Rebekove in nestrpnost plesaželjnih, kakor tudi gledalcev, je rasla od dne do dne. Lepakov ni bilo, pač pa so osebnostna vabila prepregla Celje in širno okolico. In res je bilo zadnje dni vse na nogah, da sponožni priprave za ta prvi veliki obrtniški ples. In nihče se ni varal v svojem velikem pričakovanju! Že vsto-

Špedicijski oddelek:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarinjenje, prevozi z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

145 50-2

Največje domače podjetje v Jugoslaviji

„Balkan“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba,
Maribor.

Pisarna: Reiserjiva ulica št. 1. Telefon interurban št. 375.
Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorske kupčije.

Komisija:

Prevzame se blago vseh vrst v prodajo.

žišče najvažnejših železnic na slovenski zemlji. To mesto mora imeti, ker že ima precej industrije, več pa je še dobi, električno gonilno silo in električno razsvetljavo! Za tem mestom pa mora priti na vrsto okolica, cele Slovenske gorice, vse občine na Dravskem polju med Mariborom in Ptujem s križiščem Pragersko, mesto Ptuj, Ormož itd. Ta okolica bi nikdar ne privolila, da bi se jo prezrlo, v stran porinilo, pač pa bi se dala elektrika iz Fale v Celje, Ljubljano, Zagreb!

Mesto Ptuj ima sicer že izdelan projekt za električno napravo. Ta projekt pa se ne da realizirati, ker bi odkup zemlje za kanal, potem kopanje kanala, tega zasiguranje, postranske stavbe stale in požrle toliko denarja, da bi naprava ne mogla biti aktivna. Mesto Ptuj se mora tedaj potegovati za električno silo iz Fale. Ker občine med Mariborom in Ptujem vse reflektirajo na elektriko iz Fale, je naravno, da pridejo te prve na vrsto, da ne bodo trpele, da bi se jih prezrlo ali celo izključilo, dasi mejijo na mariborski okraj! Vse prebivalstvo mesta Ptuj zasleduje razvitek elektrarne na Fali, račun s tem, da pride v doglednem času do električne sile iz Fale. To naj vzame tudi deželna vlada v Ljubljani na znanje! Ptuj, 31. jan. 1920.

Dr. Fr. Jurtela.

Zadnja poročila

Poljska ustavila vojne priprave proti boljševikom.

Nauen, 3. februarja. Boljševiška mirovna delegacija je izvedela iz Moskve, da je Poljska ustavila vojne priprave proti sovjetski Rusiji.

Lloyd George ne podpira protiboljševiške akcije.

Nauen, 3. februarja. Po poročilu varšavskega poslanika je Lloyd George izjavil, da oklanja podpiranje vsake oborožene akcije Poljske proti boljševikom. Lloyd George se ne bi protivil sklepu miru s sovjetsko Rusijo. Ta izjava je naredila na varšavske častnike mučen vtis. Vsi častniki v Varšavi ogorčeno protestirajo proti Lloyd Georgesu.

Prodiranje boljševikov na vzhodu.

Nauen, 3. februarja. Kakor doznava Times iz Charbina, so boljševiške čete zasedle 20 milj pred Vladivostokom mesto Sloansko (?), kjer se nahajajo živilske zaloge Vladivostoka.

Izročitev vojnih krivcev.

Nauen, 3. februarja. Mirovna konferenca je sestavila nov seznam vojnih krivcev, katere mora Nemčija tekom 3 tednov izročiti zavezniškemu sodišču v Parizu.

Razsajanje influence.

Bratislava, 3. februarja. »Schlesische Zeitung« prinaša vest, da razsaja po Gornji Šleziji influenza epidemično. Umrljivost je tako velika, da morajo mrtvece kar trumoma v skupnih grobovih pokopavati.

RAZNE VESTI.

Dva spalna vozova pod ledom. Agence Havas javlja iz Burlingtona: Brzovlak v Montreal je skočil s tira. Dva spalna vozova sta se odtrgala in padla v zamrznjeno jezero, prebila led in izginila pod njim.

Ekscesar Karol se namerava naseliti na Ogrskem. Ogrski monarhisti so z vso paro na delu, da mu omogočijo naselitev. Na Dunaju se v monarhističnih krogih zatrjuje, da bo Karol zapustil najpозnejše na poplud tega leta Švico in se podal na Madžarsko. To domnevo podpirajo z dejstvom, da v mirovni pogodbi med zavezniki in Madžarsko ni nikjer dogovora, da se ekscesar ne bi smel naseliti v Madžarski.

En vlak zlata so po poročilih »Telegraaf« zaplenile čehoslovaške čete o priliki prevoza Kolčakove vlade. Kolčak sam je vjet. Kakor se javlja iz Vladivostoka se je general Horvat v Harbinu proglasil za vrhovnega poveljnika.

Napad na Orient-Expres. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Lugana, da so italijanski stavkajoči železničarji pri Veroni izvršili napad na orijentni ekspresni vlak. Vrgli so bombo, ki je bila napolnjena z mitroglicerinom ter poškodovali tračnice. Lokomotiva in pet vagonov je skočilo iz tira, vendar ni bil nikdo poškodovan.

Zdravniki na Bavarskem se pripravljajo na stavko, posebno zdravniki v bolnišnicah in pri bolniških blagajnah. Pričakuje se pa splošna stavka.

Pomoč Reki. Agence Havas poroča iz Rima: Kakor piše »Messaggero« so ladjo, ki je odšla iz Tarenta v St. Ivan Meduanski z živili in 2 milijonama lir v srebru za italijanske čete v Albaniji, med potoma dirigirali na Reko. List meni, da to pojasnjuje težki položaj reške posadke.

Vinska letina na Francoskem. Glasom službenih podatkov je pridelava Francija v minulem letu 51,461.887 hektolitrov vina, 9 milijonov hektolitrov več ko leta 1918.

Ne morate spati? Niti delati?

Imate nervozne bolečine? Občutek nezadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza-fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 27 K.
Trpite na počasni probavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami 6 škatljic 12 K. Zelo dober okrepčujoča švedska tinktura, steklenica 12 K.

Evgen V. Feller, Stubica dolnja, Elsatrg št. 356. Hrvatska. 1590 C 15-4

Zdrav in močan

14-leten fant, sin drž. uslužbenca želi vstopiti kot učenec v ključavničarsko, mehanično ali slično obrt z vso oskrbo pod vsakimi pogoji. Naslov: Poštni predal 2, Laško. 186 1

Na prodaj je otroški voziček dobro ohranjen. Frankopanska ulica 12. 191 1

Proda se **celna oprava za špecerijsko trgovino še skoraj nova.**

Izve se pri špedicijski tvrdki: **Pellé vdova, Celje. 193 1**

Poziv! Opozarjate se, da imate do nedelje čas prinesiti suktnjo nazaj, ki ste jo v soboto 31. januarja ukradli na veselici pri Jeleni. Prinesite jo tja, kjer ste jo vzeli, ker drugače se Vas izroči sodišču in v časopisu razglasim Vaše ime. 182 2-1

Svarim vsakogar, da ne da mojemu možu ne denarja ali kakšne druge denarne vrednosti na moje ime, ker jaz nisem v nobenem slučaju plačnica. Marija Fröhlich-Nawratil. 414 1

V nedeljo dne 1. feb. zvečer zgubila se je v hotelu »UNION« na veselici

denarnica z vsebino 2000 K vrednosti in sicer 2 bona oden za 600 K. in drugi za 140 K in 1260 K v denarju. Najditelj se prosi, da preda isto proti dobri nagradi na državno policijo. 187 2-1

FRANC KRAMAR

Na debelo in drobno! **CELJE** Na debelo in drobno! 375 52-49
Zaloga igrač, galanterijskega, norimberškega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov.
Velika zaloga najboljših stročnic in eig. papirja.

Na prodaj je par lahkih konj z oprego in lahke voz. Natančneje se izve pri Rudolfu Korun, Sv. Rozalija 8, Sv. Jurij ob južni železnici. 178 2-2

Na prodaj je posestvo, 5 in pol orala zemlje, na Kalobji: za ceno 16.000 K s prevžitkom. Več pri Rud. Korunu, Sv. Rozalija, Sv. Jurij ob juž. žel. 177 2-2

Sprejme se takoj marljiv ter pošten **kleparski pomočnik in učenec** iz celjske okolice. **F. Tašker, klepar, Celje. 104 3-3**

Gostilna „Branibor“

priporoča cenj. gostom najboljša domača vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuhinjo.

Za obilni obisk se priporoča **A. Robek. 99 104-6**

Stole, žimnice, razno pohištvo in tapetniške izdelke ima v založbi: **Marija Baumgartner 287 156-42**

Gospodarska ulica 25. Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Knjigarna, umetnine, muzikalije **Goričar & Leskovšek: Celje**

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

Poziv!

Od kr. okrožnega sodišča pooblaščen, da realiziram premoženje bivšega trgovca Anton Pemič-a v Celju, pozivljam vse stranke, katere dolgujejo njemu ali pa »Poslovalnici državnih uslužbencev v Celju«, da dolg najdalje do 8 tm. v moje roke poplačajo, ker bi bil sicer primoran, istega sodnim potom iztirjati.

Josip Kirbisch.

laštem 189 2-1
pekarijo v najem.
Naslov: Dragotin LAH, pekar, V Jaski, Hrvatska.

Sprejemem **1 kovača in 1 strugarja,** plača 3 — 4 krone na uro. **Ivan Rebek, Celje. 166 3-3**

Sedlarska in tapatarska delavnica

Iv. Strelec 245 104-92
Celje, Samostanska ulica št. 16.

Izdelovanje vseh vrst čevljev od priprostih do najfinejših po dnevni cenah 45 150-13

Rud. Zontič Celje (blizu kolodvora) Kocenova ulica - št. 2.

POSOJILNICA V CELJU

USTANOV. LETA 1880 **NARODNI DOM** RES. FOND 500.000 K

SPREJEMA hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne vzdiga **DAJE** posojila na vknjižbe in na menice. **OTVARJA** trgovske in obrtne kredite.